

Odluka:

U-I/1457/2013

Zbirni podatci

Broj odluke: U-I/1457/2013

Datum odluke: 11.04.2013

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Jasna Omejec, predsjednica Suda, te suci Mato Arlović, Marko Babić, Snježana Bagić, Slavica Banić, Mario Jelušić, Davor Krapac, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, rješavajući o prijedlogu za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.), na sjednici održanoj 11. travnja 2013. donio je

RJEŠENJE

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 133/12.).

II. Na temelju članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), do donošenja konačne odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske o suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona iz točke I. ove izreke, privremeno se obustavlja izvršenje svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na temelju osporene zakonske odredbe.

III. Do donošenja konačne odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske primjenjuje se članak 39. stavak 2. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 44/96., 29/99., 129/00., 123/03., 82/06., 116/10. i 25/12.).

IV. Ovo rješenje objavit će se u "Narodnim novinama".

Obrazloženje:

1. INGRA d.d. Zagreb (u daljnjem tekstu: predlagatelj) koju zastupa predsjednik Uprave g. Igor Oppenheim, podnijela je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 133/12., u daljnjem tekstu ZID SteZ).

ZID SteZ-a donio je Hrvatski sabor na sjednici održanoj 23. studenoga 2012. Objavljen je u "Narodnim novinama" broj 133 od 3. prosinca 2012., a stupio je na snagu 11. prosinca 2012.

2. Osporeni članak ZID SteZ-a glasi:

"Članak 13. U članku 39. stavku 2. dodaje se druga rečenica koja glasi:

'Smatrat će se da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na ovršnoj ispravi ili nepravomoćnoj sudskoj ili upravnoj odluci.'"

Članak 39. stavak 2. Stečajnog zakona nakon navedene izmjene glasi:

"Članak 39.(...)"

Vjerovnik je ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i kojega od stečajnih razloga. Smatrat će se da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na ovršnoj ispravi ili nepravomoćnoj sudskoj ili upravnoj odluci.
(...)"

3. Predlagatelj smatra da osporena odredba, time što propisuje zakonsku presumpciju da je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje svoje tražbine ako njezino postojanje temelji na nepravomoćnoj odluci, nije suglasna s člancima 3., 18. stavkom 1. i 29. stavkom 1. Ustava.

Posebno smatra da vladavina prava obuhvaća i širi zahtjev od toga da sudske odluke moraju biti donesene u skladu s važećim propisima odnosno da u sebi sadrži i zahtjeve da odluke budu u skladu s načelima pravednosti i pravičnosti, te ističe:

"(...) predlagatelj smatra evidentnim da pobijana odluka ne oživotvoruje navedena načela, već da neprimjereno favorizira samo jednu stranu u postupku po prijedlogu za pokretanje stečajnog postupka (naime, podnositelja prijedloga), dok istovremeno značajno pogoršava pravno stanje suprotne strane (stečajnog dužnika), iako o (ne)postojanju tražbine nije pravomoćno odlučeno. Time se jedna od strana u postupku stavlja u neprimjereno povoljniji položaj od druge, te krši načelo jednakosti svijui pred zakonom, koje je jedna od općeprihvaćenih pravnih i kulturnih tekovina još od vremena francuske revolucije i prvih začetaka razvoja ustavnosti."

Nadalje smatra da pravo na žalbu mora uključivati i pravo na djelotvornu žalbu koja jamči da žalitelju neće nastati nikakva, a pogotovo ne nepopravljiva šteta dok o njegovoj žalbi više nadležno tijelo ne donese svoju odluku. Smatra da se osporenim člankom 13. stavkom 1. ZID SteZ-a dužniku uskraćuje pravo na djelotvornu žalbu, to jest takvu koja mu jamči redovito poslovanje do pravomoćnosti sudske odluke. Osporena zakonska odredba unosi nedopušteni stupanj pravne nesigurnosti i pravne neizvjesnosti u gospodarski život zemlje. To objašnjava sljedećim razlozima:

"(...) Naime, ako se ona (misli se na osporenu odredbu - op. Ustavnog suda) počne primjenjivati u sudskoj praksi, omogućit će se otvaranje stečajnih postupka i nad pravnim subjektima čiji dug (radi kojeg se stečajni postupak otvara) uopće nije pravomoćno utvrđen, te u kojima bi nakon otvaranja stečajnog postupka prvostupanjska presuda kojom je utvrđena navodna tražbina navodnog vjerovnika mogla biti ukinuta i/ili preinačena, a tužbeni zahtjev pravomoćno odbijen."

Predlagatelj dalje smatra da pravo na pravično suđenje treba tumačiti tako da svatko ima pravo da njegovu žalbu ispita isključivo zakonom ustanovljeni sud, te da se tek tada može smatrati da je ustanovljeno postojanje nečijih građanskih prava i obveza. Na temelju prvostupanjske nepravomoćne odluke ne može se uzeti da postoje nečije građanske obveze pa se sukladno tome vjerovnika koji raspolaže takvom presudom ne smije priznati kao vjerovnika u stečajnom postupku. Smatra da jamstvo pravičnog suđenja obuhvaća i jamstvo za provođenje drugostupanjskog postupka sve do pravomoćnosti odluke.

3.1. Na temelju članka 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02., u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), predlagatelj je predložio da Ustavni sud privremeno obustavi izvršenje rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu broj: St-67/13 od 28. veljače 2013. do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o prijedlogu za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. ZID SteZ-a.

Navedenim rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu pokrenut je postupak radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nad predlagateljem na prijedlog stečajne mase stečajnog dužnika MEDIMURJE VISOKOGRADNJA d.d. u stečaju iz Čakovca (vjerovnik). Ročište radi izjašnjenja o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka određeno je za 18. travnja 2013.

Vjerovnik je protiv predlagatelja ishodio nepravomoćnu prvostupanjsku presudu Trgovačkog suda u Varaždinu broj: P-377/08 kojom se predlagatelju nalaže da vjerovniku isplati iznos od 6.186.328,69 USD. Protiv te presude žalio se predlagatelj i predmet je na Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske.

Prijedlog za donošenje privremene mjere predlagatelj obrazlaže sljedećim razlozima:

"Kako će se u tom postupku stečajna masa MEDIMURJE

VISOKOGRADNJA d.d. u stečaju smatrati vjerovnikom ovdje predlagatelja, s (nepravomoćno utvrđenom tražbinom) u iznosu od 6.186.328,69 USD, to je izvjesno da će na tome ročištu Trgovački sud morati usvojiti prijedlog za pokretanje stečajnog postupka i isti pokrenuti nad INGROM d.d. Potpuno je nedvojbeno da bi pokretanjem stečajnog postupka nad INGROM d.d. - ovdje predlagateljem - za predlagatelja nastale teške i nepopravljive posljedice, koje bi se očitovale u gubitku trenutačno zaključenih ugovora o izvođenju investicijskih radova u zemlji i inozemstvu (što je predmet poslovanja predlagatelja), nemogućnošću dobivanja novih poslova, otpuštanjem radnika, rasprodajom imovine, aktiviranjem garancija za dobro izvršenje posla koje je predlagatelj ishodio u korist investitora za pojedine projekte, što bi sve dovelo do stvarne propasti predlagatelja kao poslovnog subjekta. sposobnog, da posluje na tržištu, te bi nad predlagateljem - čak i ako se pravomoćno utvrdi da nikakva tražbina stečajne mase prema njemu ne postoji - morala biti pokrenuta likvidacija ili stečaj. Također, u slučaju stečaja predlagatelja bili bi oštećeni i njegovi kooperanti čiji bi opstanak također bio doveden, u pitanje, što bi sve ugrozilo desetke tisuća radnih mjesta u RH. Posebno se napominje da bi otvaranjem stečaja nad predlagateljem inozemni investitori raskinuli zaključene ugovore, što bi na nekim inozemnim tržištima (Alžir, Irak, koji su tradicionalna tržišta predlagatelja) dovelo i do nepopravljive štete za ugled hrvatskog gospodarstva u cijelosti, te bi hrvatska poduzeća bila obilježena kao nepouzdan partneri, što bi smanjilo i ugled RH u svijetu kao države iz koje potječu ta poduzeća."

4. Nakon provedene rasprave, Ustavni sud zaključio je da razlozi zbog kojih predlagatelj predlaže pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 13. stavka 1. ZID SteZ-a otvaraju složeno pravno pitanje koje zahtijeva detaljno ispitivanje u svjetlu temeljnih ustavnih vrednota i zaštićenih ustavnih dobara. Pun ispitni postupak zahtijeva pribavljanje i analizu stručnih očitovanja, a po potrebi i znanstvenih mišljenja, različitih statističkih podataka te komparativnu analizu usporedivih zakonskih rješenja i ustavnosudske prakse u drugim državama.

Sukladno tome, Ustavni sud u ovom se rješenju ograničava na utvrđenje da bi učinci osporenog članka 13. stavka 1. ZID SteZ-a mogli imati utjecaja na prilike u gospodarstvu, što je uz prethodno navedeno, dostatan razlog za pokretanje postupka za ocjenu njezine suglasnosti s Ustavom. Ovim se rješenjem, međutim, ne prejudicira konačna odluka Ustavnog suda.

Sukladno navedenom, na temelju članka 43. stavka 1. Ustavnog zakona riješeno je kao u točki I. izreke ovog rješenja.

5. Članak 45. Ustavnog zakona glasi:

"Članak 45. Ustavni sud može, do donošenja konačne odluke, privremeno obustaviti izvršenje pojedinačnih akata ili radnji koje se poduzimaju na osnovi zakona ili drugog propisa, čija se suglasnost s Ustavom, odnosno zakonom ocjenjuje, ako bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice."

Ustavni sud je, do donošenja svoje odluke o podnesenom prijedlogu, vodeći se načelom pravne sigurnosti objektivnog pravnog poretka, a radi sprječavanja mogućih posljedica koje bi u praksi mogle nastati zbog primjene članka 13. stavka 1. ZID SteZ-a, ocijenio potrebnim privremeno obustaviti izvršenje svih pojedinačnih akata i radnji koje se na temelju tog članka poduzimaju u praksi.

Slijedom navedenog, na temelju članka 45. Ustavnog zakona riješeno je kao pod točkom II. izreke ovog rješenja.

6. Članak 31. stavak 5. Ustavnog zakona glasi:

"Članak 31.(...)

Ustavni sud može odrediti način provedbe svoje odluke, odnosno rješenja."

Radi izbjegavanja pravne neizvjesnosti koja bi mogla nastupiti pokretanjem ovog ustavnosudskog postupka, Ustavni sud je u skladu s člankom 31. stavkom 5. Ustavnog zakona odredio i način provedbe ovog rješenja.

Ustavni sud odredio je da će se do donošenja njegove konačne odluke primjenjivati članak 39. stavak 2. Stečajnog zakona ("Narodne novine" broj 44/96., 29/99., 129/00., 123/03., 82/06., 116/10. i 25/12.), koji glasi:

"Članak 39.(...)

Vjerovnik je ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ako učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i kojega od stečajnih razloga.

(...)"

Slijedom navedenog, na temelju članka 31. stavka 5. Ustavnog zakona riješeno je kao pod točkom III. izreke ovog rješenja.

7. Točka IV. izreke rješenja temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

Zagreb, 11. travnja 2013.

PREDSJEDNICA

dr. sc. Jasna Omejec, v. r.